

Socialdepartementet  
103 33 Stockholm

## Pensionsmyndighetens kommentar på ISF:s rapport Effekter av höjda åldersgränser i pensionssystemet, Rapport 2025:12

Pensionsmyndigheten ska enligt 3 a § förordning (2009:1173) med instruktion för Pensionsmyndigheten kommentera och redovisa vilka eventuella åtgärder myndigheten tänker vidta med anledning av de rapporter som Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) lämnar till regeringen. I detta fall har inte ISF granskat Pensionsmyndighetens verksamhet, men rapporten berör myndighetens ansvarsområde och verksamhet och kommenteras därför nedan.

### I stort stämmer slutsatserna i ISF:s rapport väl överens med Pensionsmyndighetens

Analysen i rapporten avser effekten av olika åldershöjningar i pensions- och kringliggande system (prop. 2021/22:181), som genomfördes år 2023, på pensionsuttag, nyttjande av olika socialförsäkringar och lönearbete. De åldershöjningar som studeras är höjningen från 62 till 63 år av den tidigaste uttagsåldern för inkomstgrundad ålderspension, höjningen från 65 till 66 av åldersgränsen för rätt till grundskyddet i pensionssystemet samt höjningen från 68 till 69 av åldersgränsen för rätten att kvarstå i anställningen (LAS).

ISF använder lämpliga ansatser för att kunna fastställa orsakssamband. De finner att höjningen av den lägsta uttagsåldern ledde till att färre personer tog ut pension och att något fler fortsatte arbeta efter 62 år, jämfört med innan reformen. Även en viss effekt på andelen som har sjukpenning och arbetslöshetsersättning påvisas. Höjningen av åldersgränsen för att ta del av grundskyddet, från 65 till 66 år, ledde även den till att färre tog ut pension och att något fler fortsatte arbeta. Denna höjning ledde även till att en betydligt högre andel fortsatte få sjukersättning och att fler erhöll sjukpenning och arbetslöshetsersättning. Höjningen av LAS-åldern från 68 till 69 år har mindre effekter på individens försörjning jämfört med de andra höjningarna: personer tar ut pension i något mindre utsträckning och arbetar i något

större utsträckning. Slutligen drar ISF slutsatsen att det inte finns tydliga tecken på en normeffekt till följd av höjningen av grundskyddsåldern.

Pensionsmyndigheten publicerade under hösten 2025 en egen rapportserie som studerar effekter av vissa åldershöjningar år 2023. Pensionsmyndighetens slutsats är att sysselsättningen har ökat i genomsnitt med 1,1 procentenheter till följd av åldershöjningen från 65 till 66 år. Detta ligger nära den ökning om 1,4 procentenheter som ISF presenterar i sin studie. Vi kommer även till en slutsats i linje med ISF:s att de grupper som blir mest påverkade av höjningen av grundskyddsåldern är de som mest sannolikt kommer ta del av grundskyddsförmåner.

## Skillnad i uppskattad normeffekt

ISF:s resultat indikerar vidare att 65-årsnormen inte har påverkats direkt av den höjda åldersgränsen för rätt till grundskyddet i pensionssystemet (kapitel 3.5.2, Tabellerna 14–15, i ISF:s rapport). Det är en annan slutsats än vad Pensionsmyndigheten kommer fram till i rapporten ”Pensionsnormen i förändring”. En trolig förklaring till de olika resultaten är att analyserna utgår från olika dataurval och definitioner, se Tabell 1 nedan.

ISF konstaterar i sin rapport, kapitel 5.1.2 och bilaga 1, att den metod Pensionsmyndigheten använt i sin rapport inte går att tillämpa på dataunderlaget som ISF använder. ISF anser att Pensionsmyndighetens slutsats om att det finns en normeffekt inte är tillförlitlig. Pensionsmyndigheten instämmer inte i den slutsatsen. Vi redovisar skälen till vår bedömning nedan.

Som ISF poängterar finns det skillnader mellan rapporterna avseende val av data, modell, urval och variabler, vilket påverkar jämförbarheten av studierna. Generellt är det vanligt att man inom den akademiska litteraturen gör olika metodval och använder olika data i olika studier som undersöker liknande frågeställningar. Vi har sammanställt skillnaderna mellan ISF:s och Pensionsmyndighetens båda rapporter i Tabell 1 nedan. Den tredje kolumnen visar definitioner och urval i ISF:s huvudanalys, som presenteras i kapitel 3.5.2. Den fjärde kolumnen visar ISF:s definitioner och urval när de försöker replikera Pensionsmyndighetens studie, som presenteras i ISF:s rapport bilaga 1.

**Tabell 1 Skillnader i empirisk ansats**

| Kategori               | Pensionsmyndigheten                                                                                                                            | Inspektionen för socialförsäkringen (Huvudanalys, kapitel 3.5.2)                                                                                  | Inspektionen för socialförsäkringen (Jämförelse, bilaga 1)                                                                            |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Data</b>            | Årsdata                                                                                                                                        | Månadsdata                                                                                                                                        | Månadsdata                                                                                                                            |
| <b>Modell</b>          | Two-way fixed effects difference-in-differences                                                                                                | Triple-difference-in-differences                                                                                                                  | Ej parallella trender                                                                                                                 |
| <b>Urval</b>           | Hela årskullarna födda 1958 och 1957                                                                                                           | Födda i oktober – december 1957 och födda januari – mars 1958                                                                                     | Födda i januari – juni 1957 och födda januari – juni 1958                                                                             |
| <b>Utfallsvariabel</b> | Har tagit ut pension                                                                                                                           | Har en pensionsutbetalning > 1/12 inkomstbasbelopp                                                                                                | Har en pensionsutbetalning > 1/12 inkomstbasbelopp                                                                                    |
| <b>Normgrupp</b>       | Mindre än 5% av pension ska utgöras av garantipension<br>Mindre än 5% av pensionsgrundande inkomst innan pension ska utgöras av sjukersättning | Har en pensionsbehållning > 3 miljoner kronor<br>Har inte sjukpenning, a-kassa åldershöjning eller sjukersättning vid 64 år och 11 månaders ålder | Har inte garantipension<br>Har lönearbetat före<br>Har inte sjukpenning, a-kassa eller sjukersättning vid 64 år och 11 månaders ålder |

För att kunna använda en skillnad-i-skillnaders modell (på engelska, *difference-in-differences*), är det viktigt att grupperna som jämförs har en likadan utveckling på utfallsvariabeln innan den reform som studeras. Detta brukar kallas för parallella trender. ISF poängterar, utifrån sin data, att 2022 var ett exceptionellt år när det gällde pensionsuttag. Pensionsmyndigheten ser däremot inte i våra data att 2022 skulle vara ett exceptionellt år med många pensionsuttag. Förmodligen ligger förklaringen i att ISF:s urval är snävare (i ISF:s rapport, bilaga 1) jämfört med det i Pensionsmyndighetens studie och att den specifika gruppen som ISF studerar inte uppfyller antagandet om parallella trender. Efter försök att replikera ISF:s dataunderlag så är de två största förklaringsposterna till skillnaderna dels definitionen av utfallsvariabeln samt filtreringen på att ha lönearbetat före åldershöjningen. I dataunderlaget som Pensionsmyndigheten använder bedömer vi att antagandet om parallella trender är uppfyllt, dels i den deskriptiva statistiken och dels att regressionsresultaten före reformen är relativt små eller inte signifikanta. Pensionsmyndigheten delar uppfattningen att ISF inte kunde använda denna modellansats utifrån sina data. Pensionsmyndigheten bedömer dock att utifrån våra data så var vårt metodval ändamålsenligt.

Att göra olika metodval är vanligt i den akademiska litteraturen och är viktigt för att testa tillförlitligheten av resultat. Att designa en studie för att utvärdera effekter av en lagändring är förenat med många sådana metodval och det är bra att skatta

Datum: 2026-01-29  
Dok.bet PID291661  
Version 1.0  
Dnr/Ref. VER 2025-488

samma effekt med olika dataunderlag och olika definitioner. Om likadana slutsatser dras, som exempelvis är fallet för sysselsättningseffekten, så styrks tillförlitligheten i slutsatserna. Om resultaten skiljer sig åt, som är fallet med normeffekten, är det viktigt att genomföra fler studier för att få bättre underlag för att kunna göra en samlad bedömning. Pensionsmyndigheten anser därför att det är viktigt att följa upp effekten på 65-års normen av höjda åldersgränser med framtida analyser.

## Framtida studier

ISF:s rapport är ett värdefullt bidrag till den samlade kunskapen om hur förändrade åldersgränser i pensionssystemet påverkar individers försörjning och pensionsbeslut. Pensionsmyndigheten instämmer i ISF:s slutsats att det är viktigt att fortsatt följa upp vilka konsekvenser de höjda åldersgränserna får på pensionsnivåer, hälsa och normer även på lång sikt.

---

Denna kommentar har beslutats av generaldirektör Anna Pettersson Westerberg efter föredragning av analytiker Susanne Schaftenaar. I beredningen av ärendet har även analytiker Philip Berlin Jarhamn deltagit. I den slutliga handläggningen har enhetschef Johanna Åström och chefen för analysavdelningen Kristian Seth deltagit.

Anna Pettersson Westerberg

Susanne Schaftenaar